

Peterburi Teataja

Peterburi Eesti Kultuuriseltsi, Jaani koguduse ja Jaani Kiriku Fondi väljaanne

JÕULUTERVITUS 2024

Kallid Peterburi eestlased, kallid õed ja vennad Kristuses, kallis Peterburi Jaani kogudus!

*Issanda õnnistust, hoidmist ja rõõmu Jõuludeks Torontost
Ove ja Liina Sander*

Tervitan Teid nendel Jõuludel Issanda Sõnaga Luuka Evan-geelimest: „Ärge kartke! Sest vaata, ma kuulutan teile suurt rõõmu, mis saab osaks kogu rahvale, et teile on täna sündinud Taaveti linnas Päästja, kes on Issand Kristus.“ (Lk 2:10.11)

Soovin Teile eelkõige rõõmu, mil ületab kõiki selle ajastu probleeme, muresid ja kartusi. On põhjust meenutada, et 2000 aastat tagasi ei tulnud Kristus täiusliku maailma keskele, vaid inimeste igapäeva elu ja selle maailma murede keskele. Nii nagu Ta siis sai anda oma rõõmu ja rahu, annab Ta oma head annid ka tänasel päeval kõikidele inimestele, kes igatsevad nendest osas saada.

Selle rõõmu, rahu ja lootuse allikaks on Jõululaps Jeesuse Kristus. Me ei pea otsima neid elu suurimaid väärtusi iseene-

sest, vaid need on Kristuse jõuluringiks meile. Meie osaks on vaid sirutada oma käed ja avada süda selle kingi tänumeel- seks vastuvõtmiseks. Kuid eks seegi ole Jumala armu ja Püha Vaimu töö, et meie hing ja meel- led võivad olla avatud Jumala- le ning kogu meie elu pööratud Kristuse poole.

Täna Teid südamest Teie ustavuse eest Kristusele ja Tema kirikule. Oleme ühes- koos väga rõõmsad, et Peter- buri Jaani kogudus elab oma igapäevast elu ja vaatab lootusega tulevikku. Täna meie partnerkirikut, Ingeri Evan- geelset Luterlikku Kirikut, töötajaid ja misjonäre ning iga inimest, kes oma armastu- se ja panuse on andnud Peter- buri eestlaste vaimulikule teenimisele. Minu südamlük tänu kuulub Eesti Vabariigi Välis- ministriumile, kes läbi aega-

de on pidanud tihedat sidet Peterburi eestlaskonnaga ning toetanud sealset eesti kogu- konda mitmetel viisidel.

Kallid kaasmaalased! Soo- vin Teile rõõmust, rahust ja val-

gusest täidetud Jõulupühi ja pea algavat Issanda Aastat 2025.

*Kristuse armastuses
ja palevetes Teiega,
piiskop Ove Sander Torontost*

KAUNEID JÕULE JA HEAD UUT AASTAT!

150 aastat president Pätsi sünnist

Tänavu tähistati erinevate pidulike üritustega, olid need siis konverentsid, näitused, viktoriinid koolides või pidulikud rahvakogunemised, president Konstantin Pätsi 150. sünniaastapäeva. Konstantin Päts oli viiekordne Eesti riigivanem ja esimene vabariigi president. Ta oli ka esimene Eesti valitsusjuht – seda just kõige raskemal ajal Vabadussõja alguses.

Eesti Muinsuskaitse Seltsi algatusel ja mitme ühingu ja organisatsiooni osavõtul toimusid arutelud selle üle, kuidas korraldada riigipea 150. juubeliaastapäeva tähis-

tamist. Nii sündiski juubelikava, mida hakati ellu viima.

Kuna Konstantin Päts oli pärit Pärnumaalt, korraldati Pärnus ja Tahkurannas eraldi mitmeid üri-

tusi. 11. veebruaril toimus rahvakogunemine Endla teatris „Pühapäev presidendiga“, mille käigus vaadati Mark Soosaare dokumentaalfilmi. Sõna võtsid ajaloolased ja Pätside perekonna liikmed.

Traditsiooniks on saanud, et 23.veebruari hommikul kell 10.30 loetakse presidendi haul Metsakalmistul hingepalve. Samas mälestati ka teisi riigivanemaid. Mõned tunnid hiljem korraldati presidendi mälestusmärgi juures, ajaloolisel Uuel turul üldrahvalik mälestustalitus, kus kõnelesid Tallinna linnajuhid ja teenis Eesti Kirikute Nõukogu esimees ja EELK peapiiskop Urmas Viilma.

Päeva teises pooles esitleti Eesti Panga Iseseisvusaalis Konstantin Pätsi meenemünti ja postmarki. Sama päeva õhtul näidati Eesti Televisioonis Mark Soosaare dokumentaalfilmi „Riigivanem“.

President Pätsi mälestati veel paljudes Eestimaa paikades. Mainida tuleks kindlasti Toilat ja Paidet. Paides esitleti raamatut „Konstantin Päts ja Järvamaa“.

Eesti Muinsuskaitse Selts ja teised ajaloomälu pühendunud ühingud kutsusid juubeli tähistamiseks üles korraldama koolides Pätsile ja Vabadussõjale pühendatud ettekandeid ning viktoriine. Tublimaid peeti meele tänukirjade ja mälestusmeenetega.

Eesti Lipu Selts, Eesti Muinsuskaitse Selts, MTÜ Konstantin Pätsi Muuseum ja Kindral Johan Laidoneri Selts kutsusid rahvast üles heiskama 23. veebruaril majadele sinimustvalge riigilipud.

Eesti Lipu Seltsi ettepanekul kingiti Pätsi perekonnale sinimustvalge lipp, mis heisati ja lehvis tänavu, 23. veebruaril, Konstantin Pätsi sünniaastapäeval Pika Hermanni tornis.

Konstantin Päts suri 18. jaanuaril 1956 Venemaal Buraševos. Eesti Muinsuskaitse Seltsi ja isamaaliselt mõtlevate ning tegutsevate inimeste mitme aasta töö tulemusel toodi K. Pätsi põrm Eestisse ja 21. oktoobril 1990 maeti ümber kodumulda Tallinna Metsakalmistul.

Eesti Muinsuskaitse Selts

Narva Eesti Selts 150

Narva eestlased tähistasid oma seltsi 150. aastapäeva. Õnnitlejate seas olid Kultuuriministeeriumi, Narva linnavalitsuse, Eesti Lipu Seltsi, Eesti Kultuuriseltside Ühenduse, MTÜ Fenno-Ugria, Peterburi Eesti Kultuuriseltsi ja mitmete rahvusseltside esindajad. Kontserdil esinesid Narva Eesti Riigigümnaasiumi õpilased, Narva rahvusseltside tantsurühmad, seltsi tantsuansambel „Värtnad“ jpt. Tänukirjade ja kingitustega peeti meele tublimaid seltsi liikmeid ja sõpru. Piduliku jätkus simmaniga, kus meenutati ka varasemaid ja tänaseid tegemisi ning seltsi sünnilugu.

Narva eestlaste laulu- ja mänguseltsi „Ilmarine“ põhikiri kin- nitati 5. juulil 1874 ja seltsi loojateks ja edendajateks olid Narva seltskonnategelased Hans Ots ja Gustav Holstein.

Nagu paljud kultuuriseltsid, nii ka Narva laulu- ja mänguselts „Ilmarine“ pidi lõpetama oma tegevuse 1940. aastal. Täna tegutsev kultuuriselts jätkab kunagi alustatud tegevusi teatri, muusika ja hariduse alal ja on kujunenud Narva kultuurielu lahutumatuks osaks. Palju õnne Narva Eesti Selts!

Eesti Rahvusmeeskoor – RAM 80

Tänavu detsembris tähistame meie Rahvusmeeskoori 80. juubelit.

Eesti Rahvusmeeskoor on üks tuntumaid ja mainekamaid meeskore maailmas ning koori mitmed esinemised on olnud tihedalt seotud ka Peterburiga. On need siis varasematel aastatel meie heliloojate loomingut tutvustavad kontserdid ajaloolises lootuste linnas Peterburis või juba hilisemad eestlaste Jaani kiriku taasavamisega seotud esinemised. Samuti tuleks mainida Rudolf Tobiase oratooriumi „Joonase lähetamine“ ettekandmine koos Peterburi Filharmoonia Sümfooniaorkestri ja mitme meie eliitkooriga, mis õnnestus Peterburi 300. juubeli tähistamisel ka suureks kultuuri-sündmuseks vormistada dirigent Neeme Järvi taktikepi all.

Meeskoori asutas 1944. aastal eesti koorimuusika suurkuju, maestro Gustav Ernesaks. Koori on juhatanud peale Gustav Ernesaksa veel Uno Järvela, Harald Uibo, Olev Oja, Kuno Areng, Ants Üleoja, Ants Soots, Kaspars Putniņš jpt. Täna on koori kunstiline juht ja peadirigent Mikk Üleoja.

Gustav Ernesaksa, Veljo Tormise, Erkki Sven Tüüri, Galina Grigorjeva jpt kõrval on koorile muusikat loonud sellised maailmanimed, nagu Dmitri Šostakovič, Otar Taktakišvili, Gavin Bryars ja Giovanni Bonato. Rahvusmeeskoor on teinud muusika salvestamisel koostööd ka mitmete välisfirmadega, mainigem siin Deutsche Grammophon, Sony, Finlandia, Alba Records, GB Records, Virgin Classics, Aurora Ondine, Toccata Classics, SOOND jt.

Peadirigent Mikk Üleoja dirigeerimisel on ilmunud kaheksa plaati, millest viis – Galina Grigorjeva autoriplaadid „In paradisum“ (2014) ja „Galina Grigorjeva muusikat meeskoorile“ (2023), Henrik Ødegaardi autoriplaat „Te lucis ante terminum“ (2016), „REGIRAM“ (2019) ja „Baltic Contrasts“ (2023) – on salvestatud Eesti Rahvusmeeskooriga. Galina Grigorjeva autoriplaat „In paradisum“ võitis 2015. aasta Eesti muusikaauhindade jagamisel aasta klassikaalbumi tiitli.

2023. aastal andis SOOND välja albumi „Baltic Contrasts“, kus kõlab Baltimaade heliloojate

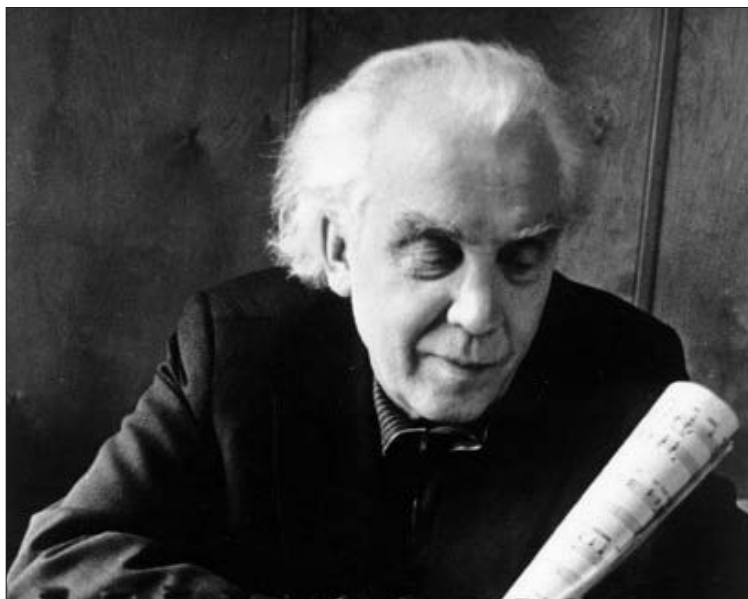
Pēteris Vasksi, Justė Janulytė ja Erkki-Sven Tüüri looming.

Eesti Rahvusmeeskoor on oma pika tegutsemisaja jooksul andnud üle 7000 kontserdi alates kodu Eestist ja paljudest Euroopa riikidest kuni Põhja-Ameerika ja Aasiani. Rääkides viimaste aastate tegemistest on esinetud Hiinas, Hongkongis, Singapuris, Jaapanis, Šveitsis, Belgias, Leedus jm. 2023. aasta aprillis esines koor Tampere ja mais Manchesteris, esitades Šostakoviči loomingut dirigent John Storgårdsi dirigeerimisel. Mais andis rahvusmeeskoor *à cappella* kavaga kontserdi Londonis, kus ettekandele tuli Veljo Tormise, Giovanni Bonato, Gavin Bryarsi, Justė Janulytė ja Santa Ratniece looming. Septembris viibis koor kontserditurneel Saksamaal, kus osaleti Šostakoviči 13. süm-

foonia ettekannetel, lavapartneriks bass Alexander Vinogradov, SWR sümfooniaorkester, dirigent Teodor Currentzis. Kontserdid toimusid Stuttgarti Liederhalle Beethoveni saalis, Freiburgi kontserdimajas, Mannheimi Rosengartenis ja Hamburgi Elbphilharmonie suures saalis. 2024. aasta veebruaris esines Rahvusmeeskoor taas Hamburgis, kus Elbphilharmonie suures saalis esitati Šostakoviči 13. sümfoonia ja Beethoveni fantaasiat klaverile, koorile ja orkestrile, dirigeeris Kent Nagano.

Tänavu, oma 80. tegevusaastat tähistavale Eesti meeskoorile lipulaevale – Rahvusmeeskoorile ja tema kaptenile, soovime juubeliks palju õnne ja jõudu tööle ning purjedesse korralikku pärituult.

Jüri Trei

Gustav Ernesaks

UUDISED

Vikkerraadio ajaloosari „Eesti lugu“ kutsus kuulajaid valima mõjurikkaid isikuid Eesti algusaegadest kuni omariikluseni. Toimetuse valis nende kirjade põhjal 26 isikut, kes on meie rahvaks kasvamist kujundanud sõnade ja tegudega. Kõige mõjurikkamaks isikuks hääletasid kuulajad ülekaalukalt Lydia Koidula ja vaadates järgnevaid väljavaltuid peab tunnistama, et nagu Koidula, nii ka paljud järgnevad valituted on olnud väga tihedalt seotud Peterburiga. Lugejale teadmiseks toome sellest väljavõtte: F.R. Kreutzwald, J.V. Jannsen, K. Päts, C. R. Jakobson, J. Tõnisson, B.G. Forselius, J. Laidoner, J. Poska, Lembitu, J. Hurt, J. Kuperjanov, J. Pitka, K.J. Peterson, B. Russow, E. Jaakson, M. Härma, J. Vilms, G. Suits, V. Reiman jt

KULTUURIKALENDER 2025

Aasta 2024 oli kultuuririkkuse aasta, mis tutvustas Eestis elavate eri rahvaste mitmekesist kultuuri ja traditsioone ning Eesti oma unikaalseid kultuuriruumid ja kogukondi.

2024 oli Tartu Euroopa Kultuuripealinn.

Aasta 2025 on Eesti Raamatu Aasta, möödub 500 aastat esimese eestikeelse raamatu ilmumisest ning seetõttu tähistatakse eestikeelse raamatu ja kirjakeele tähtsat sünnipäeva.

Aasta 2025 on ühtlasi Laulu- ja tantsupeo aasta.

ESTO-2025 Ülemaailmsed Eesti Kultuuripäevad.

Väike valik aasta kultuuri-sündmustest

1. detsember 2024 – 5. jaanuar 2025 Jõululinn (Tartu)
2. veebruar Tartu rahu aastapäev
- 4.–9. veebruar DocPoint Tallinn
- 15.–16. veebruar Tartu suusamaraton
24. veebruar Eesti Vabariigi sünnipäev
14. märts emakeelepäev
- 3.–6. aprill Tallinn Music Week
- 20.–26. aprill Jazzkaar (Tallinn, Tartu, Pärnu, Haapsalu, Viljandi)
- 24.–27. aprill Rahvusvaheline koorifestival „Tallinn 2025“
31. mai Tallinna Päevad

- 6.–8. juuni Tallinna vanalinna päevad
- 23.–24. juuni Võidupüha, jaanipäev
- 27.–29. juuni Pärnu Hansapäevad
26. juuni – 2. juuli ESTO 2025 (Stockholm, Narva, Tallinn)
- 3.–6. juuli Laulu- ja tantsupidu (Tallinn)
- 10.–13. juuli Hiiu Folk
- 11.–13. juuli Tallinna Keskaja päevad
- 12.–14. juuli Tallinna Merepäevad
- 16.–26. juuli Pärnu Muusikafestival Järvi Akadeemia
- 18.–19. juuli TAFF:fest (Haapsalu)
- 22.–27. juuli Saaremaa Ooperipäevad
- 24.–27. juuli Viljandi Pärimusmuusika Festival
- 24.–27. juuli Haapsalu Vanamuusika Festival
30. juuli – 2. august Õllesummer (Tallinn)
- 1.–3. august Augustibluus (Haapsalu)
- 8.–9. august Viru Folk (Käsmu)
20. august Taasiseseisvuspäev
- 4.–7. september Station Narva
18. oktoober 2025 – 6. aprill 2026 Sooster 100. Vaade erakogudest – Mikkeli Muuseum
- 7.–23. november PÖFF (Tallinn, Tartu, Narva, Jõhvi)
- 21.–27. detsember Tallinna Jõuluturg

Kaunist jõuluaega ja teguderohket uut aastat!

Jõulukuu on talve alguse kuu. Toomapäeval alustati ettevalmistusi suurteks pühadeks. Kõpsetati leiba, topiti tanguvorsti. Mehed pruulisid õlut, tehti erinevaid korrustustöid – puhastati korstnaid. Käidi ka naabri jõuluõlut mekkimas ja häid pühi soovimas.

Eestis on jõulud kestnud Kristuse sünnist, ehk 24. detsembrist

kuni 6. jaanuarini, või siis adventist kolmekuningapäevani.

Jõulud ja aastavahetus on kõigjal maailmas püha, mida tähistatakse eriliste ja rohkete toitudega, mängude, laulude ja lõbutsemisega. Jõulude ja aastavahetuse juurde kuuluvad kingitused, lähedaste ja sõprade õnnitlemine, lahkunud esivanemate meenutamine ja mälestamine ning kalmudel mälestusküünalde süütamine. Jõulupuu kaunistamine ja kirikus käimine.

Vana aasta õhtul, 31. detsembril, ehk näärde ajal peab vana uskumuse kohaselt näärilaul olema vähemalt 12 erinevat toidukorda. Arvust ei peetud kinni, kuid laud

pidi olema rikkalikult kaetud. Näärde juurde kuuluvad piparkoogid.

Vana aasta õhtul on sajandite jooksul olnud olulisem inimesaastuse ennustamise aeg. Tuntum neist on tina valamine, mis on tänini elav tava.

Raekoja platsi Jõuluturg

**ÕNNITLEME
NIKOLAI PEITŠ 90**

Peterburi Teataja
Peterburi eesti kogukond

Väljaandja Peterburi Jaani Kiriku Fond